

Λάθη που γίνονται στις Αγορές και πως διορθώνονται

Η αναγνώριση ενός λάθους είναι το μισό της διόρθωσής του

Ξεκινώντας ο καθένας μας την μαραθώνια πορεία του στις αγορές, παρά τις όποιες διαφορετικές αφετηρίες, όλοι καταλήγουμε στο ίδιο μονοπάτι της εναλλαγής των εύστοχων και ατυχών πράξεων που κάνουμε. Αυτό που μας διαφοροποιεί είναι η αναλογία τους και το πώς καταφέρνουμε να διαχειρίζομαστε τα λάθη που κάνουμε.

» Με τη διάδοση του διαδικτύου οι πηγές βοήθειας μας είναι ανεξάντλητες και είναι κρίμα να βλέπουμε επενδυτές που πρέπει να πάθουν για να μάθουν, αντί να αντλούν εμπειρίες από την πορεία άλλων προς όφελος τους. Πριν αναφερθώ αναλυτικά σε μία σειρά από λάθη που γίνονται, αυτό που βρήκα ότι με βοήθησε περισσότερο από οπιδήποτε άλλο είναι μία λίστα που ενημέρωνα με το κόστος κάθε λάθους, όπως εγώ τα αντιλαμβανόμουν. Εάν το δοκιμάσετε θα δείτε ότι οι αμείλικτοι

αριθμοί δίνουν την πραγματική διάσταση και όχι η ανθρώπινη μνήμη που έχει την τάση να ωραιοποιεί το παρελθόν.

Σημαντικό, δε, είναι να μπορούμε να αναγνωρίζουμε τα λάθη που κάνουμε, γιατί η αναγνώριση ενός λάθους είναι το μισό της διόρθωσης του. Λάθος που δεν γίνεται αντιληπτό έγκαιρα θα συνεχίζει να γίνεται μέχρι να γιγαντωθούν οι επιπτώσεις του σε βαθμό που ίσως να είναι αργά πιά για να διορθωθεί. Πρωτεύοντα λόγο στην αναγνώριση κάθε λάθους

Η αναγνώριση ενός λάθους είναι το μισό της διόρθωσής του.

παίζει η επενδυτική ψυχολογία μας και οι συμπεριφορές μας, όπως είναι μερικές από αυτές που αναφέρουμε παρακάτω.

Εγωισμός

Ένας κοινός παρονομαστής σε πολλά λάθη που γίνονται είναι το Εγώ μας, που δεν μας αφήνει να δούμε ευκρινώς και αντικειμενικά τα πραγματικά γεγονότα. Καλό είναι να αφήνουμε τον εγωισμό μας έξω από τις πράξεις μας στις αγορές, γιατί κάποια στιγμή οι ίδιες θα μας ταπεινώσουν και θα μας κοστίσει πολύ, τόσο σε χρήμα όσο και σε συναισθηματική φόρτιση. Εμείς δεν είμαστε το επίκεντρο του επενδυτικού κόσμου και πρέπει να μάθουμε να συμπλέουμε με την συνισταμένη δύναμη των αγοραστών και πωλητών. Εάν πάρουμε κάποια απόφαση που εκ των πραγμάτων αποδεικνύεται λανθασμένη, απ η στροφή 180 μοιρών είναι η ενδεδειγμένη κίνηση και όχι η εγωιστική αντίληψη ότι δεν μπορεί να κάνουμε λάθος, οι άλλοι πάνε στραβά.

Φόβος και Απληστία

Ο εγωισμός, ιδιαίτερα των θερμότατων λαών, κερδίζει το χρυσό μετάλλιο στην κατάταξη των αποτυχιών στους αγώνες των αγορών. Το αργυρό ανήκει στο φόβο και το χάλκινο στην απληστία, γιατί φοβόμαστε σε κάθε θέση που έχουμε ενώ η απληστία μας εμφανίζεται μόνο στις κερδισμένες θέσεις. Δυστυχώς σε όλους μας η καταπολέμηση αυτών των συναισθημάτων δεν είναι εύκολη.

Υπάρχει όμως τρόπος να ελαχιστοποιηθούν. Η ύπαρξη κάποιας συγκεκριμένης επενδυτικής μεθοδολογίας που βασίζεται σε απλούς κανόνες εισόδου και εξόδου από κάθε θέση, χωρίς τα εάν, ίσως, μπορεί, θα και άλλα λόγια να αγαπιόμαστε είναι το αντίδοτο. Αυτό δεν πρέπει να είναι κάτι στατικό αλλά κάτι που παρακολουθεί κατά πόδας την αγορά και προσαρμόζεται σε αυτά που γίνονται. Η τομή δύο κινητών μέσων όρων είναι το κλασικότερο εργαλείο με αυτές τις προδιαγραφές.

Για να εξαλειφθούν πλήρως ο φόβος και η απληστία χρειάζεται να βρει ο καθένας μας τα εργαλεία που ταιριάζουν στο προσωπικό του επενδυτικό προφίλ και να τα δοκιμάσει διαχρονικά, με εικονικές συναλλαγές στην αρχή, μέχρι να δει σταθεροποιημένο το επίπεδο της κερδοφορίας που επιθυμεί.

Πειθαρχία

Αυτό που λείπει σε πολλούς επενδυτές και τους οδηγεί σε καταστροφικά λάθη είναι η πειθαρχία σε κανόνες που συχνά οι ίδιοι έχουν θέσει, αλλά όταν έρθει η στιγμή της εκτέλεσής τους κάνουν κάτι διαφορετικό. Επιδεινώνεται, δε, η κατάσταση εάν λίγες απειθαρχες κινήσεις τους περιστασιακά δικαιωθούν.

Οι πόλεμοι δεν κερδήθηκαν με ασκήσεις επί χάρτου που δεν εφαρμόστηκαν αλλά με την τυφλή εκτέλεση των εντολών των στρατηγών. Εάν για τους όποιους λόγους κάποιος επενδυτής σε διαστήματα της ζωής του βλέπει ότι δεν μπορεί να εκτελεί πειθαρχημένα τις αποφάσεις του, αλλά να άγεται και να φέρεται από την κατεύθυνση του ανέμου, καλό είναι να απέχει από τις αγορές. Γιατί τα λάθη που θα κάνει κοστίζουν.

Κλείνοντας τον τομέα των λαθών που γίνονται στις αγορές λόγω ψυχολογίας, ένας παραλληλισμός μπορεί να γίνει με την αναζήτηση και επίτευξη της Νιρβάνας στη ζωή, που κάποιοι έφτασαν εκεί. Στους επενδυτές το αντίστοιχο είναι όταν καταφέρει κάποιος επενδυτής να είναι χαρούμενος όταν κλείνει μία θέση με ζημιά. Γιατί έχοντας ακολουθήσει την μεθοδολογία του γνωρίζει από το ιστορικό των κινήσεών του ότι οι κερδοφόρες κινήσεις θα ακολουθήσουν σύντομα.

Υπάρχουν όμως και πολλές λανθασμένες πρακτικές που βλέπουμε να εφαρμόζονται καθημερινά από επενδυτές που δεν έχουν ολοκληρώσει την καμπύλη της μάθησής τους. Σημαντικές από αυτές είναι και οι παρακάτω.

Ερασιτεχνισμός

Οι επενδύσεις είναι εξειδικευμένες τοποθετήσεις των κεφαλαίων μας, που φαίνονται απλές, λόγω της ευκολίας της εκτέλεσης των αποφάσεών μας, αλλά κρύβουν περισσότερα μυστικά και απαιτούν περισσότερες γνώσεις από ότι το να λειτουργήσει κάποιος μία μικρή μονοπρόσωπη επιχείρηση.

Το να ασχολείται κάποιος με τις αγορές είτε έτσι για να περάσει αποδοτικά την ώρα του, είτε επειδή το κάνουν και άλλοι στο περιβάλλον του, και να θελήσει να κερδίσει χωρίς οργάνωση και κόπο, ματαιοπονεί και το λάθος του αυτό θα πληρωθεί.

Η αντιμετώπιση των αγορών πρέπει να γίνεται σαν να λειτουργούμε μία επιχείρηση με ότι αυτό απαιτεί. Οτιδήποτε λιγότερο δεν είναι αρκετό.

Πώργος Μάρκοβιτς

Ο Πώργος Μάρκοβιτς είναι δημιουργός μίας σειράς Χρηματιστηριακών Δεικτών που εφαρμόζονται στις Διεθνείς Αγορές και την Ελληνική, έχοντας πρωτοπορήσει στη Διαδικτυακή Χρηματιστηριακή επιμόρφωση από το 1977. Παρακολουθήστε ένα από τα δωρεάν Webinars που κάνει κάθε μήνα.
gemsbot@gmail.com

Έλλειψη σχεδιασμού

Το πρώτο που πρέπει να γίνεται πριν το άνοιγμα οποιασδήποτε θέσεως είναι να προγραμματισθεί ο τρόπος εισόδου και εξόδου και οι συνθήκες που πρέπει να υπάρχουν για να εκτελεσθούν πράξεις. Το μέγεθος της θέσεως σε σχέση με το χαρτοφυλάκιο μας, ένα ή πολλαπλά σημεία εισόδου και εξόδου, η μέγιστη αντοχή μας σε ζημιές και ο προσδιορισμός της προσδοκώμενης κερδοφορίας, αλλά και κάποιος μπούσουλας που θα μας κατευθύνει όπως είναι αντικειμενικές Τεχνικές Αναλύσεις, είναι τα απαραίτητα στοιχεία του σχεδιασμού.

Είναι λάθος οι επιλογές τίτλων και οι κινήσεις μας να γίνονται στο πόδι χωρίς προεργασία. Το να ακολουθούμε τις κινήσεις τρίτων δεν θα μας οδηγήσει σε κερδοφορία. Γιατί απλά μπορεί ο χρονικός ορίζοντας του ενός να διαφέρει ριζικά από τους άλλους και οι δύο να είναι διαφορετικοί από τον δικό μας ορίζοντα. Έτσι μπορεί την ίδια στιγμή ο ένας να αγοράζει και ο άλλος να πουλάει τον ίδιο τίτλο και να βγουν και οι δύο κερδισμένοι, ενώ εμείς είτε αγοράσουμε είτε πουλήσουμε, το εάν θα χάσουμε ή κερδίσουμε να εξαρτάται από τύχη και όχι από σχεδιασμό των κινήσεων μας.

Έλλειψη τήρησης αρχείων

Όπως γίνεται σε κάθε επιχείρηση έτσι πρέπει και εμείς να καταγράφουμε σε ένα αρχείο κάθε μία κίνηση που κάνουμε με τα στοιχεία της και το σκεπτικό μας καθώς και εάν στη λήξη της την θεωρούμε λανθασμένη ή σωστή και γιατί.

Η ανασκόπηση κατά τακτά διαστήματα αυτού του αρχείου φανερώνει τον τρόπο που επενδύουμε και είναι ο καλύτερος οδηγός μας στο να μην επαναλαμβάνουμε τα ίδια λάθη αλλά να προσαρμοζόμαστε στην επανάληψη των θετικών μας κινήσεων. Μια πρακτική που ακολούθησα τα πρώτα χρόνια που ανοίχτηκα στις αγορές Παραγώγων ΗΠΑ ήταν να έχω ένα μαγνητόφωνο που κατέγραφα κάθε σκέψη μου φωνητικά και την επομένη να αναλύω κάθε σκέψη και κίνηση που έκανα αναλώνοντας 1-2 ώρες. Οι ώρες αυτές πληρώθηκαν με χρυσό τα επόμενα χρόνια.

Έλλειψη προστασίας θέσεων

Είναι αδιανόητο την σημερινή εποχή να διατηρούμε ανοικτές θέσεις χωρίς να υπάρχει η προστασία τους με stop loss. Άλλα είναι και εγκληματικό όταν το έχουμε τοποθετήσει και το μετακινούμε εναντίον μας όσο βλέπουμε την τρέχουσα τιμή να το πλησιάζει.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να προσδιορίζεται το stop loss ανάλογα με το προϊόν και το προφίλ μας. Άλλα ο χρυσός κανόνας που έχω δει διαχρονικά να παρέχει ουσιαστική προφύλαξη είναι να μην ξεπερνάει η ανοχή μας σε ζημιά από μία θέση το 3% του μεγέθους του συνολικού μας χαρτοφυλακίου.

Ενίσχυση ζημιογόνων θέσεων

Το γνωστό σε όλους μας «μουαγιέν», που είναι ο μηδενιστής πολλών χαρτοφυλακίων. Είναι μεγάλο λάθος να κάνουμε τοποθετήσεις νέων χρημάτων για να στηρίξουμε μία λανθασμένη επιλογή μας. Εάν δε μας γλυκάνει μερικές φορές θα έρθει μία φορά σαν τσουνάμι και θα τα διαλύσει όλα.

Παρόλα αυτά, οι προγραμματισμένες σταδιακές αγορές μεγάλων χαρτοφυλακίων σε τρέχοντα, υψηλότερα ή χαμηλότερα από τρέχοντα επίπεδα τιμών είναι μία πρακτική που έχω δει να αποδίδει. Άλλα είναι μεγάλη η διαφορά μεταξύ προγραμματισμένων σύνθετων κινήσεων και η εκ των πραγμάτων και υπό πίεση στήριξη ζημιογόνων κινήσεων.

Εκδικητικές συναλλαγές

Συχνά παρατηρείται το φαινόμενο κάποιος που έχασε χρήματα επενδύοντας σε μία μετοχή να θέλει να εκδικηθεί για να πάρει τα χρήματά του πίσω ή και περισσότερα από αυτή. Είναι μεγάλο λάθος αυτό, όπως όσοι ασχολήθηκαν με τράπεζες τα τελευταία χρόνια το έχουν διαπιστώσει. Μόλις κλείνουμε μία θέση, καταγράφουμε τα αποτελέσματα της κίνησής μας και ξεκινάμε πάλι τις αξιολογήσεις όλων των τίτλων από μηδενική βάση.

Συνδυασμός ετερόκλητων μεθοδολογιών

Αρκετοί επενδυτές στην προσπάθειά τους να βελτιστοποιήσουν τις αποδόσεις τους χρησιμοποιούν πολλαπλές μεθοδολογίες ενοποιώντας αυτές σε ένα δικό τους συνονθύλευμα και πράττουν κατά το δοκούν, πότε ακολουθώντας κάποιο από αυτά και πότε κάποιο διαφορετικό.

Έχει αποδειχθεί ότι ο συνδυασμός δύο μεθοδολογιών καλής απόδοσης δεν είναι αθροιστικός αλλά είναι χειρότερος της λιγότερης καλής εκ των δύο. Για αυτό και επώνυμοι μεγάλοι κατασκευαστές δεικτών όπως ο Bollinger, ο Woody και άλλοι περνάνε χρόνια για να βρουν κάποιον νέο δείκτη που να συνδυάζεται με τους αρχικούς τους.

Η προσπάθεια συνδυασμού δύο επιτυχών μεθοδολογιών μου θυμίζει κάτι από το κυκλοφοριακό. Στην Ελλάδα οδηγούμε στη δεξιά λωρίδα και στην Αγγλία στην αριστερή και τα δύο συστήματα κυκλοφορίας λειτουργούν καλώς. Σκεφτείτε τώρα μία χώρα που στους δρόμους κατοικημένων περιοχών να οδηγούν στα δεξιά και στους αυτοκινητόδρομους στα αριστερά. Μπαμ !!!

Παράταση λαθών

Όλοι μας κάνουμε λάθη. Από το να θέλουμε να αγοράσουμε και να πατάμε το πλήκτρο της πώλησης μέχρι το να επιμένουμε να αγοράζουμε «χαρτιά» που μας ζημιώνουν επειδή τα γράφει στο διαδίκτυο ο τάδε Ρομπέν των Επενδυτών...

Είναι πάγια τακτική μου που έχει αποδώσει διαχρονικά να κλείνεται μία θέση που άνοιξε κατά λάθος άμεσα, ασχέτως εάν

προσωρινά η λανθασμένη κίνηση είναι αποδοτική. Με άλλα λόγια δεν αξίζει καν να κερδίζουμε από τα λάθη μας.

Αναποφασιστικότητα

Συχνά επενδυτές ευρισκόμενοι μπροστά στις πολλαπλές επιλογές πράξεων που προσφέρουν οι αγορές δυσκολεύονται να αποφασίσουν στο τι να κάνουν. Επιδεινώνεται, δε, αυτή η αναποφασιστικότητα όταν κάνουν κάποια από τις διάφορες επιλογές που είχαν εξετάσει και δουν μία άλλη που αγνόησαν να πηγαίνει καλύτερα.

Τότε αρχίζει ένα ατέρμονας κύκλος σκέψεων με το «εάν εκείνο ή εάν το άλλο», που καταλήγει να καθυστερούν υπερβολικά να πάρουν τις επόμενες αποφάσεις. Μια περιστασιακή ανάλυση των δυνητικών επιλογών με αναδρομή στο παρελθόν δεν βλάπτει. Αλλά η αέναντι εξέταση κινήσεων με υστερογνωσία δεν προσφέρει παρά άσκοπους προβληματισμούς που είναι λάθος να γίνεται.

Οι αγορές απαιτούν ρεαλισμό, αντικειμενικότητα και θάρρος για να αποδώσουν. Οι μεμψιμορίες δεν βοηθούν στο να αυξήσουμε το πλούτο μας μέσα από αυτές. Όταν βάλουμε σαν στόχο να κάνουμε κερδοφόρες κινήσεις και δεν μας ενοχλεί εάν αυτές δεν είναι οι βέλτιστες, τότε θα ξεπεράσουμε εύκολα το στάδιο της αναποφασιστικότητας και θα είμαστε πιο αποτελεσματικοί.

Τα λάθη είναι ατέλειωτα

Πέραν από τα παραπάνω που είναι και τα σημαντικότερα λάθη που γίνονται στις αγορές, υπάρχουν αμέτρητες άλλες εστίες λανθασμένων καταστάσεων που παρατηρούνται στους επενδυτές. Επιγραμματικά το να κάνει κάποιος πράξεις με βάση τη διαισθησή του, το να έχει μία καλή μέθοδο και να μην την ακολουθεί πειθαρχημένα ή ακόμα και να επενδύει ενάντια της, να επενδύει κάποιος σε αυτά που πιστεύει και όχι σε αυτά που βλέπει στο ταμπλό, να βιάζεται να κλείσει κερδοφόρες θέσεις ενώ να κρατά ζημιογόνες μέχρι να τον εξαντλήσουν οικονομικά, να υπάρχει κάποιο προσωπικό θέμα που να κυριαρχεί στην σκέψη του και να χρησιμοποιεί το trading για υπεκφυγή της πραγματικότητας, να πίνει αρκετά και να πταίζει, να μην είναι προετοιμασμένος για εκπλήξεις στις αγορές, να επενδύει σε αγορές και προϊόντα που δεν καταλαβαίνει, να κάνει πολλές κινήσεις ή να φοβάται να κάνει έστω και μία κίνηση.... καλύπτουν ένα μεγάλο φάσμα από τα λάθη που και εγώ έκανα και ξεπέρασα με κόστος.

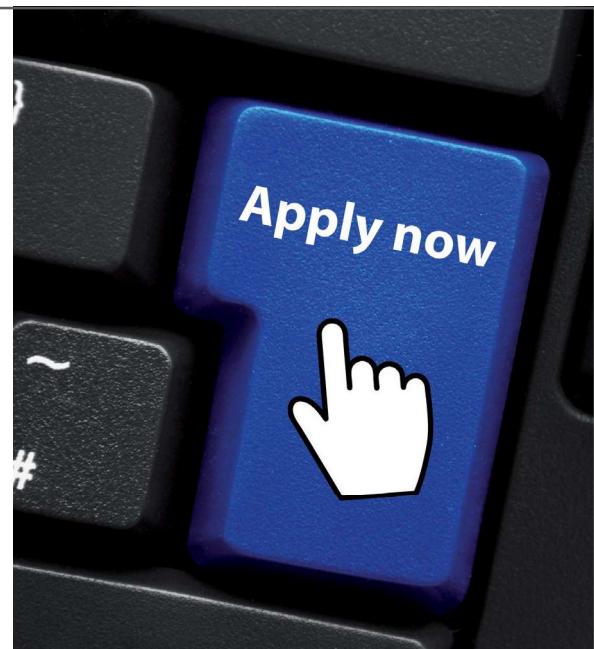
Κλείνοντας να πω ότι το να μην κάνουμε λάθη δεν είναι δυνατόν. Αλλά το να μπορούμε να τα αναγνωρίζουμε έγκαιρα και να τα διορθώνουμε άμεσα είναι ένας εφικτός στόχος που θα μας οδηγήσει και στην μείωση της συχνότητάς τους. «

Ανεξάρτητοι/ αυτοαπασχολούμενοι συγγραφείς

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΙΣΟΔΟΥ ΣΑΣ ΣΤΑ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΩΝ
ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Ιδανικά θα πρέπει να είστε ένας ενεργός επενδυτής με αξιοσημείωτη γνώση στον τομέα της τεχνικής ανάλυσης και σε όλα τα θέματα που άπτονται του κλάδου αυτού, όπως διαχείριση ρίσκου και χαρτοφυλακίου, επενδυτικά λογισμικά πακέτα, επενδυτικά συστήματα και ψυχολογία της αγοράς. Θα εργάζεστε από την άνεση του σπιτιού σας, με το δικό σας χρονοδιάγραμμα με την κατάθεση των άρθρων σε συγκεκριμένη χρονική διορία.

Παρακαλώ αποστείλλετε τις αιτήσεις σας μέσω e-mail στο:
info@traders-mag.gr

TRADERS'

Η TRADERS' είναι πρωτεύων εκδότης επενδυτικών περιοδικών για τις χρηματαγορές. Το όραμά μας είναι να προσφέρουμε μια διεθνή πλατφόρμα ενημέρωσης τόσο για επαγγελματίες του χώρου όσο και για σοβαρούς επενδυτές.